

Ügyszám: NAIH/2018/412/2/H.
(NAIH/2017/984/H.)

Tárgy: Elektronikus megfigyeléssel
összefüggő adatkezelés és adatkezelési
tájékoztatás

HATÁROZAT

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) **megállapítja** az **Auchan Magyarország Kft.** (a továbbiakban: Kötelezett) (székhely: 2040 Budaörs, Sport u. 2-4.; cégjegyzékszám: 13-09-165237) elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggő **adatkezelésének jogellenességét** abban a tekintetben, hogy a Kötelezett a vizsgált időszakban

- megfelelő jogalap hiányában kezelt személyes adatokat a kamerás megfigyeléssel összefüggésben;
- nem nyújtott megfelelő előzetes tájékoztatást az adatkezelésről és annak körülményeiről sem az általa foglalkoztatott munkavállalók, sem az áruházakban megforduló harmadik személyek részére;
- a célhoz kötött adatkezelés elvének megsértésével üzemeltetett kamerákat szegedi áruházában (6723 Szeged, Zápor út 4.);
- nem tett eleget megfelelően a panaszos felé tájékoztatásadási kötelezettségének.

A Hatóság **megtiltja** a jogellenes adatkezelés jövőbeli alkalmazását azáltal, hogy elrendeli, hogy a Kötelezett

- megfelelő jogalap hiányában ne kezeljen személyes adatokat a kamerarendszerrel összefüggésben;
- nyújtson megfelelő előzetes tájékoztatást az érintettek számára, kitérve az adatkezelés összes körülményére;
- szüntesse meg jelen határozat V. 2. 1. A) és V. 2. .2. A) pontjában megjelölt kamerák esetében a jogellenes adatkezelést vagy a kamerák leszerelésével, vagy azok áthelyezésével, látószögük módosításával;
- teljesítse tájékoztatásadási kötelezettségét a panaszos felé.

A Hatóság **felszólítja** továbbá a Kötelezettet arra, hogy a megfelelő jogalap igazolásához készítsen érdekmérlegelési tesztet, levezetve, hogy mennyiben és milyen indokok alapján szükséges elengedhetetlenül a Kötelezett által végzett adatkezelés, és mennyiben korlátozza arányosan a munkavállalók személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

A Hatóság továbbá a Kötelezettet az általa jogellenesen folytatott adatkezelési gyakorlat és a tájékoztatási kötelezettségének nem megfelelő teljesítése miatt

**15.000.000 Ft, azaz tizenötmillió forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezi.

A Hatóság egyidejűleg elrendeli jelen határozat azonosító adatokkal való nyilvánosságra hozatalát a honlapján, az üzleti titoknak minősülő adatok kitakarása mellett.

A Kötelezettnek a megtett intézkedéseiről a közléstől számított 30 napon belül tájékoztatnia kell a Hatóságot.

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Hatóság központosított bevételek beszédési célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000 Központosított beszédési számla IBAN: HU83 1003 2000 0104 0425 0000 0000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor hivatkozzon a NAIH/2018/412/H. BÍRS. számra.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását. A bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végzi.

A késedelmi pótlék összegét a Hatóság előirányzat-felhasználási forintszámlája (10032000-00319425-00000000 Előirányzat-felhasználási keretszámla IBAN: HU30 1003 2000 0031 9425 0000 0000) javára kell megfizetni.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről a Hatóság nem rendelkezett.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, azonban a Hatósághoz elektronikus úton benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

1. Panasz érkezett a Hatósághoz, melyben a panaszos – aki az Auchan Magyarország Kft. szegedi áruházában állt munkaviszonyban, [...] munkakörben – azt kifogásolta, hogy 2016. szeptember 29. napján tájékoztatást kért személyes adatainak kezeléséről a Kötelezettől, és kérte az áruház [...] szobájában üzemelő kamera 2016. szeptember 10. napján készített felvételének külső adathordozóra történő archiválását, zárolását, valamint a felvétel megtekintését, tekintettel arra, hogy a felvételen ő is szerepel. Ezen kérelmére a panaszos 2016. november 9. napjáig nem kapott választ. A panaszos álláspontja szerint továbbá az áruház területén üzemelő kamerarendszer nem felel meg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseinek az alábbiak okán:

- a kamerák nincsenek úgy behatárolva, hogy közterületre, illetve magánterületre ne lehessen rálátni;

- 2006. évi adatvédelmi szabályzattal rendelkezik a Kötelezett, mely nem lett módosítva a 2011-től hatályos adatvédelmi törvényre, az Infotv.-re tekintettel;
- nincs egyenként felsorolva, hogy melyik kamera milyen célból lett elhelyezve, továbbá a digitális rögzítőn olyan felvételek találhatóak, amelyek a munkavállalók személyes adatait tartalmazzák, és nem lettek jogszerűen törölve;
- több esetben vezetői utasításra vissza kellett nézniük a felvételeket a munkatársak tevékenységéről;
- a kamerarendszerrel összefüggő adatkezelésről szóló tájékoztató nem felel meg az Infotv. rendelkezéseinek, mivel a munkavállalók csak általánosan lettek tájékoztatva arról, hogy a felvételek megtekintésére milyen esetekben van lehetőség. A tájékoztatás azonban nem tartalmazza az áruház munkavállalóinak munkavégzéssel kapcsolatos megfigyelését, ellenőrzését.

2. Az ügyben a Hatóság az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálati eljárást indított és az Infotv. 54. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerint megkereséssel fordult a Kötelezett felé és tájékoztatást kért a kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelési gyakorlatról.

A Kötelezett jogi képviselője válaszlevelében az alábbiakról tájékoztatta a Hatóságot:

A kamerarendszert az Auchan Magyarország Kft. szegedi áruháza üzemelteti a munkavállalók, vásárlók, látogatók életének, testi épségének, személyi szabadságának védelme, valamint a Kötelezett anyagi javainak vagyonvédelme céljából. Az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggő adatkezelést a Kötelezett a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvényben (a továbbiakban: Szvtv.) – annak 31. § (1) bekezdése szerinti – és az Infotv.-ben meghatározott felhatalmazás alapján végzi.

A kamerák által rögzített felvételeket felhasználás hiányában az úgynevezett pénzkezeléssel kapcsolatos felvételek esetében a rögzítéstől számított harminc napig, míg más felvételek esetében három munkanapig tárolja a rendszer. A felvételek tárolása folyamatos védelemmel ellátott módon és helyen történik. A felvételekkel és azok kezelésével kapcsolatos biztonsági előírásokat a Kötelezett Adatvédelmi szabályzata – mely a panaszos által említett 2006. évi dátumozással ellentétben 2013 májusi keltezésű – tartalmazza.

A rendszer alkalmas hangrögzítésre is. A hangfelvételek tárolásának időtartama, továbbá az adatbiztonsági szabályok betartása érdekében tett intézkedések a képfelvételekkel megegyezően valósulnak meg.

A kép- és hangfelvételeket az a személy és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy, illetve a Kötelezett azon munkavállalója jogosult megismerni, akinek ez a feladatköréből adódóan, kötelezettségei teljesítése érdekében szükséges. A rögzített felvételek visszanezésére bíróság, hatóság a jogát vagy jogos érdekét igazoló személy megkeresésére – feltéve, hogy nem jár más személy aránytalan jogsérelmével –, továbbá az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazási céljának vélelmezése esetén kerülhet sor.

Abban az esetben, amennyiben egy adott munkavállaló a vásárlók, illetve a munkatársai életét, testi épségét veszélyeztető tevékenységet végez, illetve annak vagyona ellen követ el a Kötelezett Belső Munkaügyi Szabályzatával, vagy a jogszabályi előírásokkal ellentétes, azokba ütköző magatartást, és ezt a képfelvétel rögzíti, akkor a felvételek miatt történhet felelősségre vonás, mint ahogyan ez már a korábbiakban is előfordult.

A Kötelezett harmadik személyek részére nem továbbítja a felvételeket.

A Kötelezett az elektronikus megfigyeléssel összefüggő adatkezelésről a munkavállalókat a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 10. § (2) bekezdése, illetve az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdései alapján tájékoztatta. Ez, a Hatóság részére is mellékelt tájékoztató tartalmazza az összes olyan adatkezelésnek a leírását (adatkezelés célja, kezelt adatok köre, tárolási határidő stb.), amelynek érintettje lehet a Kötelezett munkavállalója. Ezt a tájékoztatót a Kötelezett minden munkavállalójával megismertette, ennek tényéről nyilatkoztatta munkavállalóit, a munkavállalók által aláírt írásbeli nyilatkozatok pedig az adott munkavállaló személyi anyagának részévé váltak.

A Kötelezett továbbá a vásárlók részére is készített egy külön tájékoztatót arról, hogy az áruházban elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaz. A tájékoztató a Kötelezett által megfigyelt területek belépési pontjain hívja fel az érintettek figyelmét a megfigyelés és az adatrögzítés tényére.

Az elektronikus megfigyeléssel összefüggő adatkezelést a Kötelezett 2014. február 28. napján jelentette be a Hatóság adatvédelmi nyilvántartásába, melynek igazolására megküldte a nyilvántartásba vételről szóló határozat másolati példányát.

A szegedi áruházban a Kötelezett – beleértve az áruházhoz kötődő, általa üzemeltetett üzemenyagtöltő állomást is – összesen [...] üzemeltet. A Kötelezett jogi képviselője kérelmezte a Hatóságtól ezen adat bizalmas kezelését üzleti titokra hivatkozva.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá a Hatóság azon kérésére, hogy nyilatkozzon arról, hogy a kamerák pontosan hol helyezkednek el, milyen területeket figyelnek, valamint, hogy küldje meg a kamerák látószögét bemutató felvételeket, megjelölve az egyes kamerák elhelyezésének célját, kérte, hogy a Hatóság tekintszen el ezen írásbeli adatszolgáltatástól, tekintettel arra, hogy ezen adatok megosztása sértené a Kötelezett alapvető üzleti érdekeit. Ezen információkat azonban személyesen bemutatnák volna a Hatóságnak.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a Kötelezett 2016 októberében megkezdte teljes adatkezelési rendszerének felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az mindenben megfeleljen az Infotv. előírásainak. Továbbá, bár a Kötelezettet sem az adatvédelmi törvény, sem más ágazati jogszabály nem kötelezi adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat elkészítésére, megkezdte belső adatkezelési folyamatainak nyilvántartása és az érintettek jogainak biztosítása céljából az adatkezelési és adatbiztonsági folyamatainak, valamint a több éve bevezetett Adatvédelmi szabályzatának felülvizsgálatát és átdolgozását.

A Hatóság a Kötelezett jogi képviselője és a panaszos nyilatkozatait, illetve a Hatóság részére megküldött iratanyagaikat áttekintve indokoltnak tartotta az Infotv. 55. § (1) bekezdés a) pontjának ab) alpontja és a 60. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a vizsgálati eljárás lezárását és az adatvédelmi hatósági eljárás megindítását hivatalból, mivel a bejelentésben foglaltakat megalapozottnak látta.

A vizsgálat 2012. január 1. napjától az eljárás megindításának időpontjáig, 2017. február 15. napjáig tartó időszak adatkezelési tevékenységére vonatkozott.

A Hatóság az Infotv. 71. § (2) bekezdése értelmében a vizsgálati eljárása során beszerzett adatokat, tudomására hozott tényeket a jelen adatvédelmi hatósági eljárás során is felhasználhatta.

II. Az eljárás menete, a tényállás tisztázása

1. A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárás megindításáról NAIH/2017/984/H. ügyszámú levelében értesítette a Kötelezettet, egyidejűleg a tényállás tisztázása érdekében végzésében felhívta arra, hogy adjon választ a Hatóság által feltett kérdésekre és küldje meg a válaszát alátámasztó okiratokat.

A Kötelezett jogi képviselője azt a tájékoztatást nyújtotta – megerősítve a vizsgálati eljárásban nyilatkozottakat –, hogy a kamerarendszer üzemeltetésének elsődleges célja a Kötelezett vagyonának megőrzése és védelme, az Szvtv. alapján. Az adatkezelés jogalapja pedig a vásárlóknak nyújtott tájékoztatás, valamint a munkavállalók által aláírt nyilatkozatok.

A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint továbbá a kamerarendszer által rögzített kép- és hangfelvételeket az a személy jogosult megismerni, akinek munkaköréből fakadóan az adatok megismerésre és kezelése munkaköri kötelezettsége. Ilyen személy a vagyonvédelmi feladatokat ellátó biztonsági szolgálat tagja.

A pénzkezeléssel kapcsolatos, harminc napig tárolandó felvételek alatt a [...] és annak [...], valamint az [...] működő kamerák által rögzített felvételeket értik. Ezen esetekben a harminc napos tárolási időtartamot a [...] tekintetében a pénz biztonságos leszámolása és tárolása, illetve a pénzszállítás biztonságossága, míg a [...] a jogszabályoknak, belső szabályoknak megfelelő [...] pénzkezelés ellenőrzése indokolja.

A kép- és hangfelvétel rögzítésére alkalmas megfigyelőrendszer egy helyiségben, az úgynevezett [...] rögzít hangot. Ebbe a helyiségbe azt a személyt kíséri be a biztonsági szolgálat munkatársa, akit tetten ért egy jogellenes cselekmény megvalósításában vagy alapos gyanúja merült fel annak, hogy a vagyon elleni cselekményt megkísérelte. Ebben a helyiségben az érintett személy tájékoztatást kap a kép- és hangfelvétel készítéséről, és az arra vonatkozó nyilatkozatot aláírja. A hangrögzítés szerepe egy esetleges későbbi panasz vagy kárigény esetén a meghallgatás során történtek pontos rekonstruálása. Az ebben a helyiségben üzemelő kamera három munkanapig tárolja a rögzített felvételeket az Szvtv. 31. §-a alapján. Egy ilyen helyiséget minden áruházban kialakítottak, a szekszárdi szupermarket kivételével, ahol azonban egy irodahelyiséget használnak az [...] céljára. Ugyanezen szekszárdi áruházban e helyiségben csak képrögzítés történik.

A tárolt kép- és hangfelvételeket az Adatvédelmi szabályzatban foglaltak szerint használják fel. Ez alapján: *„Amennyiben az adott adathordozón bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetését bizonyító adat, illetve fegyelmi vagy munkaügyi szempontból releváns adat van, úgy a releváns adatról változatlan másolatot kell készíteni, s azt külön tárolva meg kell őrizni az ügyvel kapcsolatos eljárás jogerős befejezéséig. Az eredeti, nem releváns adatokat is tartalmazó adathordozót az előző pontban írtak szerint kell kezelni.*

[Előző pont: A biztonsági kamerák által rögzített felvételeket – amennyiben azokon bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetését bizonyító, illetve fegyelmi vagy munkaügyi szempontból releváns adat nincs, a készítéstől számított pénzkezeléssel kapcsolatos felvételek esetében 30 nap, más kamera felvételek esetében 3 nap – elteltével meg kell semmisíteni, illetve törléssel vagy felülírással meg kell semmisíteni.]

Továbbá a szabályzat szerint: *„Az elektronikus megfigyelő rendszernek kép- és hangrögzítést is lehetővé tevő formája az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme, a veszélyes anyagok őrzése, az üzleti, fizetési, bank- és értékpapírok védelme, valamint vagyonvédelem érdekében alkalmazható, ha a megbízás teljesítése során fennálló körülmények valószínűsíthetők,*

hogy a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, illetve e jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, továbbá e technikai eszközök alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.”

Az elektronikus megfigyelőrendszer által közvetített élőképet, illetve rögzített felvételt felhasználják a munkavállalók Mt. 11. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzésére is. Az Mt. hivatkozott bekezdése értelmében: „A munkáltató a munkavállalót csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizheti. A munkáltató ellenőrzése és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. A munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető.” A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint az ellenőrzéssel összefüggő adatkezelésre a jogalapot az Szvtv. rendelkezései, valamint a munkavállalók által aláírt nyilatkozatok biztosítják. Ezen ellenőrzés során a Kötelezett nem a munkavállalókat figyeli meg, hanem a munkavégzésük során a Kötelezett vagyona ellen esetlegesen elkövetett cselekményeket vagy mulasztásokat. Ezen ellenőrzésre elsődlegesen a diszpécser jogosult, továbbá az áruházi biztonsági vezető, a biztonsági igazgató, illetve munkaügyi vita esetén a humánerőforrás vezető és a jogász.

Amennyiben vagyon elleni cselekmény gyanúja merül fel, illetve bekísérés történik az [...] szobába, és ezzel kapcsolatban panasz vagy bejelentés érkezik a bekísért személy, vagy jogi képviselője részéről, úgy az áruház biztonsági vezetője jogosult megtekinteni a rögzített felvételt a panasz kivizsgálása érdekében. A biztonsági igazgató csak kivételesen, olyan esetekben tekintheti meg a felvételeket, amelyekben közvetlenül a vezérigazgatósághoz érkezik bejelentés. A humánerőforrás vezető szintén kivételesen, akkor tekintheti meg a felvételeket, amennyiben a munkaviszony megszüntetésének indoka a Kötelezett vagyona ellen elkövetett cselekmény, vagy mulasztás. A jogász peres eljárás esetén jogosult a felvételt megtekinteni, illetve kivételesen annak ellenőrzésére, hogy a felvételen rögzített cselekmény kellően megalapozza-e az esetleges felmondás okszerűségét.

Arra vonatkozóan, hogy miért nem nyújtott a Kötelezett tájékoztatást a panaszos részére személyes adatainak kezelésére irányuló, 2016. szeptember 29. napján kelt kérelmére 2016. november 9. napjáig, a Kötelezett jogi képviselője azt nyilatkozta, hogy a panaszos több éven keresztül az úgynevezett [...] [...] állt a Kötelezettel munkaviszonyban, így munkaköréből adódóan teljes mértékben ismerte és tudta, hogy mely adatokat kezel vele kapcsolatban a munkáltatója, különösen a [...] vonatkozóan. Tisztában volt továbbá az ebben a szobában elhelyezett kamera állásával, magával a ténnyel, hogy ott kamera működik, valamint az elhelyezés célja és jogalapja is ismert volt számára. Vagyis munkaköréből fakadóan tudomással bírt arról, hogy a kamerafelvétel a [...] annak ellenőrzésére szolgál, hogy a [...] minden esetben betartják a jogszabályi és belső szabályokban foglalt előírásokat. Ezen túlmenően az Adatvédelmi szabályzatból is ismernie kellett az adatkezelési körülményeket.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszos a Hatóság erre szolgáló nyomtatványában kifejezetten kért felvétel kimásolása és zárolása megtörtént, a panaszos erről szóbeli tájékoztatást kapott. Írásbeli választ a munkáltató által kezelt adatokról 2016. december 6. napján kapott, elektronikus levélben, mely levelet a Kötelezett jogi képviselője a Hatóság részére is megküldte.

Továbbá a panaszos által kért kimásolt felvétel az Adatvédelmi szabályzatban foglaltaknak megfelelően elzártan rendelkezésre állt, tekintettel arra, hogy a panaszos a megtekintés lehetőségével nem élt, illetve esetleges további jogkövetkezményeket helyezett kilátásba, amelynek során a felvétel megtekintése szükséges lehet.

Az adatkezelési tájékoztatásra, adathelyesbítésre, adattörlésre, adattárolásra irányuló kérelmekre vonatkozóan külön eljárásrendje nincs a Kötelezettnek, az arra vonatkozó szabályokat az Adatvédelmi szabályzat tartalmazza a következőképpen: „Az érintett kérheti személyes adatainak helyesbítését, illetve – a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével – törlését.

(2) A személyes adatot törölni kell, ha

- a) kezelése jogellenes;
- b) az érintett kéri;
- c) az hiányos vagy téves – és ez az állapot jogszerűen nem korrigálható –, feltéve, hogy a törlést törvény nem zárja ki;
- d) az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt;
- e) azt a bíróság vagy az adatvédelmi biztos elrendelte.

A helyesbítésről és a törlésről az érintettet, továbbá mindazokat értesíteni kell, akiknek korábban az adatot adatkezelés céljára továbbították. Az értesítés mellőzhető, ha ez az adatkezelés céljára való tekintettel az érintett jogos érdekét nem sérti.”

A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint a Kötelezett minden áruházában egységesen ugyanazt az Adatvédelmi szabályzatot, illetve adatkezelési tájékoztatót alkalmazzák, és e szabályzatok, tájékoztatók szerint valósulnak meg az adatkezelések az áruházakban.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Kötelezett nem minősül kis-, illetve középvállalkozásnak a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) alapján. A Kötelezett jelenleg tizenkilenc hipermarketet és egy szupermarketet üzemeltet, az aktív munkavállalók száma 2017 decemberében 6.535 fő volt.

III. Az eljárás során a Hatóság által megvizsgált dokumentumok:

- Az Auchan Magyarország Kft. szegedi áruháza területén elhelyezett kamerák listája és a kamerák látószögét bemutató pillanatfelvételek
- A munkavállalók részére készült tájékoztató az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásáról
- A vásárlók részére készült tájékoztató az elektronikus megfigyelőrendszerről
- Az Auchan Magyarország Kft. Adatvédelmi szabályzata (2013 május)
- A kamerás megfigyelésről szóló adatkezelés nyilvántartásba vételéről szóló határozat
- A panaszos részére a munkáltató általi személyes adatok kezeléséről szóló, 2016. december 6. napján megküldött tájékoztató levél és annak adatlap melléklete

IV. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások

- A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv)
- Magyarország Alaptörvénye
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.)

- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.)
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.)
- A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.)
- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)
- A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvényben (Szvtv.)
- A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (Kkv. tv.)
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.)
- Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)
- A pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet)

V. A Hatóság megállapításai

V. 1. A Kötelezett tevékenysége

A Kötelezett, az Auchan Magyarország Kft., Magyarország egyik vezető áruházlánc. Jelen ügy tárgyát a Kötelezett általános, valamennyi áruházában, illetve speciálisan a szegedi áruházában üzemelő kamerarendszerrel összefüggő adatkezelése, valamint a panaszos által kérelmezett adatkezelési tájékoztatás képezi.

V. 2. A Kötelezett által alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggő adatkezelés

Az Infotv. rendelkezései alapján egy ember arca, képmása személyes adatnak¹, a képfelvétel készítése, valamint az adatokon elvégzett bármely művelet pedig adatkezelésnek² minősül.

A Hatóságnak a Kötelezett által üzemeltetett elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggő adatkezelését kétféle szempontból kellett vizsgálnia az adatkezelési célokra figyelemmel. Egyrészt ugyanis a Kötelezett vagyonvédelmi célból üzemeltet kamerákat, másrészt a munkavállalók

¹ Infotv. 3. § 2. pont: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

² Infotv. 3. § 9. pont: „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”

Infotv. 3. § 10. pont: „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérintlenyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”

ellenőrzése érdekében, annak felderítésére, hogy a munkavállalók a munkavégzésük során a Kötelezett vagyona elleni cselekményeket vagy mulasztásokat követnek-e el.

V. 2. 1. Vagyonvédelmi kamerák

A) Az adatkezelés célja és jogalapja

A Határozat I. és II. pontjában részletezettek szerint a Kötelezett által üzemeltetett kamerarendszer működtetésének elsődleges célja a Kötelezett vagyonának megőrzése és védelme, az Szvtv. alapján. Ezen célú adatkezelés tekintetében a Kötelezett jogi képviselője jogalapként a vásárlóknak nyújtott tájékoztatásra hivatkozott.

A felvételeket alapvetően három munkanapig őrzi meg a rendszer, kivételt képeznek ez alól az úgynevezett pénzkezeléssel kapcsolatos helyiségek, amelyeknél a kamerák harminc napig tárolják a felvételeket. Ezek a kamerák a [...] és a [...] figyelik meg. A hosszabb tárolási időtartamot ezen esetekben a pénz biztonságos leszámolása és tárolása, illetve a pénzszállítás biztonságossága, valamint a [...] a jogszabályoknak, belső szabályoknak megfelelő pénztárosi pénzkezelés ellenőrzése indokolja.

A megfigyelőrendszer az [...] helyiségben rögzít hangot is. A hangfelvétel szerepe egy esetleges későbbi panasz vagy kárigény esetén a meghallgatás során történtek pontos rekonstruálására szolgál. Az ebben a helyiségben üzemelő kamera három munkanapig tárolja a rögzített felvételeket.

A kamerarendszer által rögzített kép- és hangfelvételeket az a személy jogosult megismerni, akinek munkaköréből fakadóan az adatok megismerésre és kezelése munkaköri kötelezettsége. Ilyen személy a vagyonvédelmi feladatokat ellátó biztonsági szolgálat tagja.

Amennyiben a felvételen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetését bizonyító adat, illetve fegyelmi vagy munkaügyi szempontból releváns adat kerül rögzítésre, akkor az így készült felvételtől változatlan másolatot kell készíteni, s azt külön tárolva meg kell őrizni az ügyel kapcsolatos eljárás jogerős befejezéséig. Az eredeti, nem releváns adatokat is tartalmazó felvételt pedig három, illetve a pénzkezeléssel kapcsolatos kamerák esetében harminc nap elteltével meg kell semmisíteni.

Mindezzel kapcsolatban a Hatóság álláspontja a következő:

Az elektronikus megfigyelés feltételeiről alapvetően az Szvtv. 30. és 31. §-ai rendelkeznek, melyek értelmében a vagyonőrzési feladatokat ellátó személy az Szvtv., valamint az Infotv. rendelkezéseinek megtartásával, vagyonvédelem érdekében elektronikus megfigyelőrendszer működése útján kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt készíthet, illetve kezelhet.

Az Szvtv. négy esetben teszi lehetővé az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazását:

- a) az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
- b) a veszélyes anyagok őrzése,
- c) az üzleti, fizetési, bank-és értékpapírok védelme,
- d) vagyonvédelem.

Térfigyelő rendszer ezen célokból akkor alkalmazható, ha a megbízás teljesítése során fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, illetve a jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, továbbá a technikai eszköz alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.

Az Szvtv. értelmében, alapesetben a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell. Ennél hosszabb, harminc vagy hatvan napos tárolási időre csak az Szvtv. 31. § (3), illetve (4) bekezdésében³ szereplő valamely különös körülmény fennállta esetén van lehetőség.

Az Szvtv. 30. § (2) bekezdése értelmében a vagyonőr elektronikus megfigyelőrendszert kizárólag magánterületen, illetve a magánterületnek a közönség számára nyilvános részén alkalmazhat, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. A hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Ráutaló magatartás különösen, ha az ott tartózkodó természetes személy a magánterület közönség számára nyilvános részén a 28. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően elhelyezett ismertetés ellenére a területre bemegy, kivéve, ha a körülményekből egyértelműen más következik.

Amennyiben a térfigyelő kamera üzemeltetésére a Szvtv. fenti szabályai szerint kerül sor, akkor a vagyonőrzési feladatokat az Szvtv. 1. § (3) bekezdésben meghatározott személy láthatja el. Eszerint személy- és vagyonvédelmi tevékenységet személyesen az végezhet, aki a következő szakképesítések valamelyikével rendelkezik:

- a) biztonsági őr,
- b) testőr,
- c) vagyonőr vagy
- d) biztonságszervező.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja szerint a szegedi áruházban a tisztán vagyonvédelmi célú kamerák esetében a kamerák látószöge vonatkozásában az adatkezelés megfelel a célhoz kötött adatkezelés elvének, illetve a pénzkezeléssel kapcsolatos kamerák esetében megfelelő lehet a harminc napos tárolási idő a jelentős értékű pénz védelmére tekintettel. Ugyanezen elvek mentén megfelelő lehet az adatkezelés valamennyi áruházban is.

³ Szvtv. 31. § (3)-(4) bekezdés: „(3) A rögzített kép-, hang, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított harminc nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítésre a) nyilvános rendezvényen az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme, b) nyilvános rendezvényen, közforgalmú közlekedési eszköz állomásán, megállóhelyén (pl. vasútállomáson, repülőtéren, metrómegállóban) terrorcselekmény és közveszélyokozás megelőzése, c) a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szerint legalább jelentős értékű pénz, értékpapír, nemesfém, drágakő biztonságos tárolása, kezelése, szállítása d) a veszélyes anyagok őrzése érdekében kerül sor.

(4) A rögzített kép-, hang, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított hatvan nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítés célja

- a) a pénzügyi szolgáltatást, kiegészítő pénzügyi szolgáltatást,
- b) jelzálog-hitelintézeti tevékenységet,
- c) befektetési szolgáltatási, tőzsdei tevékenységet,
- d) értékpapírok letéti őrzését, értékpapír letétkezelését,
- e) elszámolóházi tevékenységet,
- f) biztosítási, biztosításközvetítői, biztosítási szaktanácsadási tevékenységet,
- g) folytatóknak a feladataik ellátásához szükséges, közönség számára nyilvános magánterületének védelme.”

A szegedi áruházban a [...] számú, [...] elhelyezett kamerával kapcsolatban – bár annak céljaként az Mt. szerinti ellenőrzést és vagyonvédelmet is megjelölték – a Kötelezett jogi képviselője azt nyilatkozta, hogy amennyiben valakit tetten értek egy jogellenes cselekmény megvalósításában, vagy annak alapos gyanúja merül fel, akkor ebbe a szobába kíséri be a biztonsági szolgálat munkatársa. Itt a kép- és hangrögzítésnek a szerepe egy esetleges későbbi panasz vagy kárigény esetén a meghallgatás során történtek pontos rekonstruálása. A kép- és hangrögzítésről a helyiségben külön tájékoztatást kap az érintett személy, melyre vonatkozóan egy nyilatkozatot kell aláírnia. A Hatóság álláspontja a hivatkozott célokkal kapcsolatban az, hogy sem az Mt. szerinti ellenőrzés, sem a vagyonvédelmi cél nem igazolható ebben a helyiségben, hiszen munkavállalók alapvetően nem fordulnak meg az [...] – hozzátéve, hogy a munkavállalók munkavégzése nem is ellenőrizhető –, illetve olyan tárgy, eszköz sem található a helyiségben, amely indokolná kamera alkalmazását. Az esetleges későbbi panasz vagy kárigény esetén a meghallgatás során történtek pontos rekonstruálása mint célhoz, pedig nem elengedhetetlenül szükséges kamera alkalmazása, megoldható például a jegyzőkönyvvezéssel, valamint tanúk alkalmazásával. Ebből következően mivel éppen a jegyzőkönyv célja a meghallgatáson történtek pontos rögzítése, a jegyzőkönyv váltja ki a kamerát. Így megállapítható, hogy kamera alkalmazása nem elengedhetetlenül szükséges a kívánt célhoz, és a helyiségben nem üzemeltethető kamera.

A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint ennek a szobának másik, nem pontos megnevezése a [...]. Ennek azonban ellentmond az a tény, hogy a becsatolt iratanyag, kameraképek alapján a szegedi áruházban külön [...] néven is létezik helyiség, ahol szintén üzemel kamera.

A Hatóság ezen ellentmondást nem tudta feloldani, azonban ettől függetlenül az az álláspontja, hogy legyen a helyiség neve [...] vagy [...], az olyan helyiség, ahol motozási tevékenység folyik – bár a Hatóságnak nincs hatásköre azt eldönteni, hogy milyen jogosítvány illeti meg a vagyonörököt –, az Szvtv. rendelkezéseiből nem következik, hogy a vagyonőr a feladatai ellátása során motozást is végezhetne. Ettől is függetlenül a Hatóság álláspontja az ilyen helyiségben elhelyezett kamerával kapcsolatban az, hogy a motozás egy olyan intim élethelyzet, amely önmagában is érintheti a magánszférát, és alkalmas lehet az emberi méltóság megsértésére. Ebből következően a Hatóság álláspontja szerint – az Szvtv. 30. § (3) bekezdésére tekintettel – az erre a célra kialakított helyiségben nem alkalmazható kamera. Ezen túlmenően, ahogyan a Hatóság a szegedi áruház [...] számú kamerájával kapcsolatban kifejtette, sem az Mt. szerinti ellenőrzés, sem a vagyonvédelmi adatkezelési cél nem igazolható egy ilyen helyiségben, hiszen munkavállalók itt sem fordulnak meg, illetve olyan tárgy, eszköz sem található a helyiségben, amely indokolná kamera alkalmazását. Maga a cselekmény, a motozás lenne az, amely a vagyonvédelmi célt szolgálná, azonban erre csak a jogszabályok által meghatározott személy jogosult. Ebből következően a Hatóság álláspontja szerint jogellenesnek minősül a szegedi áruház [...] elnevezésű helyiségében üzemelő [...] számú kamera működtetése.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint minden áruházban található erre a célra kijelölt, kamerával ellátott helyiség, a Hatóság megállapításai vonatkoznak a Kötelezett összes áruházára.

Az adatkezelés jogalapjának a Kötelezett jogi képviselője a vásárlóknak nyújtott tájékoztatást jelölte meg. Az Adatvédelmi szabályzat kifejezetten nem jelöli meg jogalként a hozzájárulást, csupán utal az Szvtv. 30. § (2) bekezdésére, mely szerint elektronikus megfigyelőrendszer akkor alkalmazható, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. Ebből következően a Kötelezettnek szükséges pontosítania szabályzatát, tájékoztatóját, megjelölve ezen adatkezelésének jogalapját, mely az Szvtv. 30. § (2) bekezdése értelmében az érintett

hozzájárulása lehet. A hozzájárulás azonban csak akkor teremt jogalapot az adatkezelésre, ha azt megfelelő tájékoztatás előzte meg.

Ezen kívül, bár a Kötelezett valóban nem köteles az Infotv. 24. §-a alapján adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat elkészítésére, azonban egy belső dokumentáció minden esetben ajánlott, tekintettel arra, hogy az Szvtv. 31. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy elektronikus megfigyelőrendszer akkor alkalmazható, ha a technikai eszköz alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár. E követelmények alátámasztására, igazolására pedig egy belső szabályzat a legalkalmasabb. Mindezt az elszámoltathatóság elve⁴ is indokolja, mely szerint az adatkezelőknek az adatvédelmi elvek és kötelezettségek végrehajtása érdekében megfelelő és hatékony intézkedéseket kell életbe léptetniük, amelyeket szükség esetén, például valamely hatóság felhívására, igazolniuk is kell. Fontos követelmény, hogy a dokumentáció az adatkezelőre és annak adatkezelésére vonatkoztatva készüljön el, a jogszabályszövegek pusztán szó szerinti átvételéből ugyanis nem derül ki – mint ahogyan ez alapvetően a Kötelezett jelenlegi Adatvédelmi szabályzatáról is elmondható –, hogy az adott adatkezelés miért elengedhetetlenül szükséges.

Mindebből következően, mivel a Kötelezett nem egyértelműen jelölte meg adatkezelésének jogalapját, annak pontosítása szükséges.

B) A megfelelő előzetes tájékoztatás követelménye

Az adatkezelésről szóló tájékoztatást kapcsán a Kötelezett jogi képviselője azt nyilatkozta, hogy a vásárlók részére külön tájékoztatót készített. E tájékoztató az elektronikus megfigyeléssel összefüggő adatkezelésről egyrészt csupán annyit tartalmaz, hogy „Az Önök és az áruház biztonsága érdekében az áruházban biztonsági szolgálat, videó-megfigyelő, és áruvédelmi rendszer működik.”, másrészt pedig, hogy a „Biztonságtechnikai rendszer által készített kép- és hang felvételeket a 2005. évi CXXXIII. törvény előírásai szerint tároljuk, Biztonsági Szolgálatunkon. Az adatok megismerésére kizárólag a biztonságvédelmi rendszert üzemeltető Biztonsági Szolgálat munkatársai, az Auchan Magyarország Kft. biztonságáért felelős vezetője, illetve jogi képviselői jogosultak. Az áruházba való belépést jognyilatkozatként, a fentiek elfogadásának tekintjük.”

A tájékoztatóban továbbá az aláírások között megjelenik az [...], azonban az nem derül ki, hogy az adatkezelésben milyen szerepet tölt be.

Az [...] elhelyezett tájékoztató ugyanezeket tartalmazza azzal a különbséggel, hogy „a teremben hang és képrögzítő berendezés működik.”

A tájékoztatással kapcsolatban a Hatóság álláspontja a következő:

Egy hozzájáruláson alapuló adatkezelés feltárása során vizsgálni kell, hogy a hozzájárulás megléte mellett a hozzájárulás valamennyi fogalmi eleme is érvényesül-e. Ezért szükséges azt is áttekinteni, hogy eleget tett-e az adatkezelő az őt terhelő előzetes tájékoztatási kötelezettségének.

⁴ Az Adatvédelmi Munkacsoport az elszámoltathatóság elvéről szóló 3/2010. számú véleménye szerint ez az elv azt jelenti, hogy az adatkezelőknek az Adatvédelmi Irányelvben foglalt elvek és kötelezettségek végrehajtása érdekében megfelelő és hatékony intézkedéseket kell életbe léptetniük, amelyeket szükség esetén, például valamely hatóság felhívására, igazolniuk is kell.

A munkacsoporti vélemény az alábbi linkről érhető el:

http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2010/wp173_hu.pdf

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének (2) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jog egyik legfontosabb alkotmányos követelménye az, hogy *„mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatkezelés egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatait.”* Ezen alkotmányos követelmény az adatkezelés megkezdése előtt az előzetes tájékoztatáson keresztül érvényesülhet.

Továbbá az Adatvédelmi Irányelv Irányelv 29. cikke alapján létrejött Adatvédelmi Munkacsoport (a továbbiakban: Adatvédelmi Munkacsoport) a hozzájárulás fogalom-meghatározásáról szóló 15/2011. számú véleményében számos olyan megállapítást tett, amelyek irányadóak az Infotv. alkalmazása szempontjából is, így többek között kimondta, hogy a tájékozott hozzájárulás magában foglalja a *„tények és következmények megismerését és értékelését, érthető nyelvezettel, megfelelő mélységű és pontos / helyes információ nyújtását, az adatkezelés releváns körülményeiről teljes körben, melyben benne vannak a hozzájárulás megtagadásának következményei is.”*

A Hatóság az előzetes tájékoztatás adatvédelmi követelményeiről szóló ajánlásában⁵ részletesen kifejtette álláspontját azzal kapcsolatban, hogy az adatkezelőknek milyen követelményekre kell tekintettel lenniük az előzetes tájékoztatás során. Az ajánlásban foglaltakat a Hatóság irányadónak tekinti jelen ügyben is.

Az előzetes tájékoztatásra vonatkozó követelményeket a jogalkotó az Infotv. 20. §-ában fogalmazta meg. Az előzetes, megfelelő tájékoztatás kötelezettségének központi eleme az Infotv. 20. § (2) bekezdése, amely felsorolja azokat az alapvető adatkezelési körülményeket, amelyekről az adatkezelőnek tájékoztatást kell nyújtania. Azaz egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az érintetteket különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve, hogy kik ismerhetik meg az adatokat, valamint hogy milyen jogaik és jogorvoslati lehetőségeik vannak az adatalanyoknak.

Tekintettel kell lenni továbbá arra is, hogy az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapvetően egy példálózó felsorolást tartalmaz. A jogalkotó azt írja elő az adatkezelőknek, hogy az adatok *„kezelésével kapcsolatos minden tényről”* nyújtsanak tájékoztatást, majd az *„így különösen”* fordulatot követően kiemeli azokat a körülményeket, amelyeket a legfontosabbnak ítél meg. A Hatóság szerint az előzetes tájékoztatás elemeit az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján további követelményekkel kell kiegészíteni. Az Infotv. 15. §-a az érintettnek azon jogát szabályozza, amikor az adatkezelés megkezdését követően szeretne tájékoztatást kérni a személyes adatainak kezeléséről. Az Infotv. 15. § (1) bekezdése és az Infotv. 20. § (2) bekezdése között bár átfedés van, azonban az Infotv. 15. § (1) bekezdése több olyan körülményt is felsorol, amely nem található meg az Infotv. 20. § (2) bekezdésében: a kezelt adatok köre, az adatok forrása, az adatfeldolgozó neve, címe és az adatkezeléssel összefüggő tevékenysége, adatvédelmi incidens esetén annak körülményei, hatásai és az elhárítására megtett intézkedések, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapja és címzettje.

Az adatkezelőknek tehát az Infotv. 20. § (2) bekezdésének alapulvételével – és az Infotv. 15. § (1) bekezdésének és egyéb, speciális tájékoztatási kötelezettségek figyelembe vételével – egy olyan előzetes tájékoztatást kell biztosítani, amelyen keresztül az adatalanyok felismerhetik azt, hogy az adatkezelés milyen hatással járhat a magánszférájukra.

⁵ Az ajánlás az alábbi linkről érhető el: <http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>

A fentiekből adódóan a kamerarendszer jogszerű üzemeltetésének is egyik legfontosabb feltétele a megfelelő tájékoztatás követelménye. Az Infotv. mellett az Szvtv. mint speciális törvény arról tartalmaz rendelkezéseket, hogy milyen módon kell tájékoztatást nyújtani az elektronikus megfigyelőrendszerek alkalmazásáról. Az Szvtv. 28. § (2) bekezdés c) és d) pontja alapján a közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a vagyonőrnek – jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon – köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni egyrészt arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak. Másrészt tájékoztatást kell nyújtania az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

Mind az Infotv., mind az Szvtv. pontosan meghatározza tehát, hogy milyen módon kell előzetesen tájékoztatni az érintetteket az adatkezelés körülményeiről. A tájékoztatás formáját a törvények nem határozzák meg, azonban a Hatóság az írásbeli formát tartja megfelelőnek szintén az elszámoltathatóság elvéből, illetve abból következően is, hogy az adatkezelőnek kell igazolnia az előzetes tájékoztatás megtörténtét.

Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Kötelezettnek a vásárlók számára készített tájékoztatása – az Infotv. és az Szvtv. által meghatározott adatkezelési körülmények helyett – csupán általánosságban tartalmazza azt, hogy az áruház területén elektronikus megfigyelőrendszer üzemel az áruház biztonsága érdekében; és azt, hogy a rögzített kép- és hangfelvételeket az Szvtv. szerint tárolják a Biztonsági Szolgálaton, továbbá azt, hogy mely személyek jogosultak az adatok megismerésére. Ugyanez mondható el az [...] elhelyezett tájékoztatásról is, figyelembe véve, hogy a fent kifejtettek szerint az ott üzemelő kamera alkalmazása szükségtelen.

A tájékoztatók nem tartalmazzák, hogy pontosan ki minősül adatkezelőnek, illetve adatfeldolgozónak, nem tartalmazzák az adatkezelés jogalapját, időtartamát, az adatok forrását, a kezelt adatok körét, az adattovábbítás eseteit, illetve, hogy milyen jogai és jogorvoslati lehetőségei vannak az érintetteknek.

A vásárlóknak szóló tájékoztató továbbá olyan céget – az [...] -t – is megjelöl, amellyel a Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint a Kötelezett már nem áll jogviszonyban. A Hatóság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy amennyiben az egyes adatkezelési körülmények megváltoznak, elkerülhetetlen a tájékoztató módosítása. Az adatkezelőnek kiemelt figyelmet kell fordítania arra, hogy az adatkezelési körülményekben bekövetkező változások megjelenjenek az adatkezelési tájékoztatóban is.

Mindezek alapján a Kötelezett, mivel nem nyújtott megfelelő előzetes tájékoztatást az elektronikus megfigyeléssel összefüggő adatkezelésről az áruházaiiban, megsértette az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdését és az Szvtv. 28. § (2)-(3) bekezdését. Ezen túlmenően, mivel a hozzájárulás fogalmi eleme a megfelelő előzetes tájékoztatást, a Kötelezett megsértette az Infotv. 3. § 7. pontját és 5. § (1) bekezdésének a) pontját is.

V. 2. 2. Munkavállalók ellenőrzése

A) Az adatkezelés célja és jogalapja

Az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazása során a fenti, vagyonvédelmi célú megfigyelés mellett tekintettel kell lenni arra is, hogy a rendszer alkalmas a munkavállalók megfigyelésére, ellenőrzésére, illetve a Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint az adatkezelésnek ez kifejezetten célja is.

A Kötelezett nyilatkozata szerint az elektronikus megfigyelőrendszer által közvetített élőképet, illetve rögzített felvételt felhasználják a munkavállalók Mt. 11. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzésére is. A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint az ellenőrzéssel összefüggő adatkezelés jogalapja az Mt. hivatkozott rendelkezése, az Szvtv. szabályai, valamint a munkavállalók által aláírt nyilatkozatok. A nyilatkozat szerint ezen ellenőrzés során a Kötelezett nem a munkavállalókat figyeli meg, hanem a munkavégzésük során a Kötelezett vagyona ellen esetlegesen elkövetett cselekményeket vagy mulasztásokat. Erre az ellenőrzésre elsődlegesen a diszpécser jogosult, továbbá az áruházi biztonsági vezető, a biztonsági igazgató, illetve munkaügyi vita esetén a humánerőforrás vezető és a jogász.

A Hatóság mindezzel kapcsolatos álláspontja a következő:

A Hatóság munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről szóló ajánlása⁶, illetve – részben – a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről szóló tájékoztatója⁷ tartalmazza, hogy a munkáltatók milyen feltételek teljesítése esetén, hogyan alkalmazhatnak elektronikus megfigyelőrendszert a munkahelyen. A munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszerek vonatkozásában a Hatóság az ajánlásában, illetve a tájékoztatójában kifejtetteket tekinti minimumkövetelménynek.

Az Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni. Ezzel összhangban a jogalkotó az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontjában a munkavállaló alapvető kötelességeként határozta meg azt, hogy a munkavállaló köteles munkaideje alatt a munkáltató rendelkezésére állni és munkáját az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni. E törvényi kötelezettségek megtartása végett a jogalkotó az Mt. 11. § (1) bekezdésében lehetőséget biztosít arra, hogy a munkáltató a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizze. Ez a jogosultság szükségszerűen együtt jár személyes adatok kezelésével.

A munkáltatói ellenőrzéshez kapcsolódó adatkezelés az Mt. rendelkezéseiből, a munkaviszony természetéből fakadó, a munkavállalói hozzájárulástól független adatkezelés. A hozzájárulással összefüggésben ugyanis meg kell jegyezni, hogy annak az Infotv. értelmező rendelkezése szerint önkéntesnek kell lennie. Az önkéntes hozzájárulás kapcsán azonban az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport⁸ (a továbbiakban: Adatvédelmi Munkacsoport) több állásfoglalásában is kifejtette, hogy a munkavállaló-munkáltató viszonyában megkérdőjelezhető az önkéntes hozzájárulás lehetősége. A Munkacsoport álláspontja szerint „a foglalkoztatás kontextusában nehézségek merülhetnek fel az érintett beleegyezésének önkéntes voltával kapcsolatban, hiszen a munkáltató és az alkalmazott között alá-főlérendeltségi viszony van. Az érvényes beleegyezés ebben az értelemben azt jelenti, hogy az alkalmazottnak valós lehetőséget kell biztosítani beleegyezése megtagadására vagy utólagos visszavonására –

⁶ Az Ajánlás az alábbi linkről érhető el: <http://naih.hu/files/Ajanlas-a-munkahelyi-kameras-megfigyelesr-l.pdf>

⁷ A Tájékoztató az alábbi linkről érhető el: http://naih.hu/files/2016_11_15_Tajekoztato_munkahelyi_adatkezelesek.pdf

⁸ Az Adatvédelmi Munkacsoport az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó, független európai tanácsadó szerv.

amennyiben meggondolja magát – anélkül, hogy hátrány érne emiatt. A hierarchikus függés e helyzeteiben az alkalmazott továbbítással kapcsolatos elutasítása vagy fenntartása anyagi vagy nem anyagi természetű hátrányt okozhat neki, ami teljes mértékben ellentétes a személyes adatok védelmére vonatkozó európai jogalkotás szövegével és szellemével.”

A munka világában emiatt az érintett hozzájárulása helyett más jogalap alkalmazása jöhet szóba. Az Adatvédelmi Munkacsoport kifejtette, hogy a jogszerű adatkezelésnek nem csak a hozzájárulás lehet az egyetlen jogalapja, hanem az Adatvédelmi Irányelv 7. cikkében szereplő többi jogalapra is lehet hivatkozni, jelen munkahelyi adatkezelés esetében az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjára⁹¹⁰. Ezen rendelkezés értelmében személyes adat kezelhető abban az esetben, ha a munkahelyi adatkezelés a munkáltató jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ennél az érdeknél magasabb rendűek a munkavállalók személyes adatok védelméhez és a magánélet tiszteletben tartásához való joga. Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjában szereplő jogalap egyik fő jellemzője, hogy ez a munkavállalók hozzájárulásától függetlenül jogszerűvé teheti a munkáltató adatkezelését, feltéve, ha a munkáltató jogos érdeke arányosan korlátozza a munkavállalók személyes adatok védelméhez való jogát, magánszféráját.

A munkaviszony időtartama alatt tehát a munkáltató gazdasági tevékenységének megfelelő működése érdekében a munkavállalók magánszféráját bizonyos, pontosan körülhatárolt esetekben, garanciális követelmények megtartása mellett korlátozhatja.

Ez a legitím érdekek mérlegelése alapján történő adatkezelés elválaszthatatlan annak korlátaitól:

- A munkáltatói ellenőrzés akkor tekinthető jogszerűnek, amennyiben az a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges [Mt. 9. § (2) bekezdés].
- A munkáltatói ellenőrzés és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével; illetőleg a munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető [Mt. 11. § (1) bekezdés].
- A munkavállalót előzetesen tájékoztatni kell az adatkezelés lényeges követelményeiről [Mt. 11. § (2) bekezdés, Infotv. 20. § (2) bekezdés].
- Az adatkezelés akkor jogszerű, ha a munkáltató az adatkezeléssel kapcsolatban betartja az Infotv. alapvető rendelkezéseit: a célhoz kötött és a tisztességes adatkezelés elvét [Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdés].

Az Mt. rendelkezései általános felhatalmazást nyújtanak a munkáltatói ellenőrzéshez kapcsolódó adatkezelésre, azonban ezen keretek tartalommal való megtöltése – az elszámoltathatóság elvével összhangban – a munkáltatóra hárul. A munkáltatónak az alkalmazott eszközökkel kapcsolatos részletszabályokat belső szabályzatban kell egyértelműen, érthetően, pontosan, részletesen meghatározni. Ennek kidolgozása során a munkáltatónak különös tekintettel kell lennie az arányosság követelményére valamennyi adatkezelési cél tekintetében.

Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja értelmében tehát személyes adat kezelhető abban az esetben is, ha az adatkezelés az adatkezelő jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges,

⁹ Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pont: „A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.”

¹⁰ Az Európai Bíróság a C-468/10. és C-469/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletében kimondta, hogy az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja szerinti érdek mérlegelésen alapuló adatkezelést lehetővé tevő szabályának közvetlen hatálya van.

kivéve, ha ennél az érdeknél magasabb rendűek az érintettek személyes adatok védelméhez való joga.

Az érdekmérlegelés jogalapjával az Adatvédelmi Munkacsoport 6/2014. számú véleményében¹¹ részletesen foglalkozott. Lényeges, hogy az adatkezelőknek e jogalapra hivatkozáshoz el kell végezniük az úgynevezett érdekmérlegelés tesztjét. Az érdekmérlegelési teszt egy többlépcsős folyamat, melynek során azonosítani kell az adatkezelő, azaz a munkáltató jogos érdekét, valamint a súlyozás ellenpontját képező munkavállalói érdeket, érintett alapjogot, végül a súlyozás elvégzése alapján meg kell állapítani, hogy kezelhető-e a személyes adat. Amennyiben a teszt eredményeként megállapítható, hogy a munkáltatói jogszerű érdek magasabb rendű, mint a munkavállalók magánszféra tiszteletben tartásához való joga, úgy üzemeltethető kamerarendszer.

A hatályos törvényi rendelkezések, illetőleg az elszámoltathatóság elvéből fakadóan a munkáltatónak kell igazolnia azt, hogy az általa alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer összeegyeztethető az Infotv. 4. § (1) bekezdésében szereplő célhoz kötött adatkezelés elvével és megfeleltethető az érdekmérlegelés tesztjének. Ez a követelmény kijelöli annak kereteit, hogy munkahelyen milyen célból lehet elektronikus megfigyelőrendszert üzemeltetni.

Tekintettel arra, hogy külön jogszabály nem rendelkezik a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszerek alkalmazásáról, az Infotv., az Mt., illetve az Adatvédelmi Irányelv mellett az Szvtv. mint mögöttes jogszabály rendelkezéseit is figyelembe kell venni. Az Szvtv.-ben a jogalkotó meghatározta az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásának lehetséges céljait, a felvételek tárolhatóságának időtartamát, a felvételek továbbításának esetköreit, illetőleg meghatározott több, garanciális előírást (így például bizonyos helyiségeket nem lehet megfigyelni vagy a területre belépő személyek tájékoztatására vonatkozó szabályok).

Így az Szvtv. 31. § (1) bekezdésére tekintettel, négy esetben van lehetőség elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazására a munkahelyen is:

- a) az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
- b) a veszélyes anyagok őrzése,
- c) az üzleti, fizetési, bank-és értékpapírok védelme,
- d) vagyonvédelem.

A célhoz kötött adatkezelés elvéből fakadóan tehát munkahelyen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmazni elsődlegesen az Szvtv. 31. § (1) bekezdésében elismert célokból lehet, illetve szintén ezen célokból lehet a megfigyelőrendszer által rögzített felvételeket felhasználni. Amennyiben a fenti Szvtv. 31. § (1) bekezdés szerinti esetkörök igazolhatóan fennállnak, a kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelés megfelel a célhoz kötött adatkezelés elvének.

Mindezek mellett – ahogyan az az Szvtv. 30. § (3) bekezdésében is megjelenik – a kamerás megfigyelésnek abszolút korlátját jelenti az emberi méltóság tiszteletben tartása. Ezen alapelvből adódóan kamerákat a munkavállalók és az általuk végzett tevékenység állandó jellegű, kifejezett cél nélküli megfigyelésére működtetni nem lehet. Jogellenesnek tekinthető az olyan elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazása is, amelynek célja a munkavállalók munkahelyi viselkedésének a befolyásolása. Az alapelvből fakad az is, hogy nem lehet olyan kamerát elhelyezni, amely kizárólag egy munkavállalót és az általa végzett tevékenységét figyeli meg. Kivételt képeznek az olyan munkahelyiségek, ahol a munkavállaló élete és testi épsége veszélyben lehet, így kivételesen

¹¹ A vélemény az alábbi linkről érhető el: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_hu.pdf

működtethető kamera szerelőcsarnokban, kohóban, ipari üzemekben vagy más, veszélyforrást tartalmazó létesítményekben. Hangsúlyozni kell azonban azt, hogy – az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően – csak abban az esetben működtethető kamera a munkavállalók élet- és testi épségének védelme céljából, ha a veszély ténylegesen fennáll és közvetlen, vagyis az eshetőleges veszély nem lehet alkotmányosan elfogadható adatkezelési cél. Mindezt azonban a munkáltatónak kell bizonyítania az érdekmérlegelési tesztben. Ugyanez a követelmény áll fenn abban az esetben is, amikor a munkáltató vagyonvédelmi célból üzemelteti kamerarendszerét. Azaz abból a nyilatkozatból, mely szerint a Kötelezett a munkavállalók munkavégzése során a Kötelezett vagyona ellen esetlegesen elkövetett cselekményeket vagy mulasztásokat ellenőrzi a kamerák segítségével, nem következik az, hogy ténylegesen felmerült olyan eset, hogy indokolt lenne a munkavállalók ellenőrzése. Az eshetőleges veszély tehát ebben a körben sem fogadható el adatkezelési célként.

A kamerás megfigyeléssel kapcsolatban az emberi méltóság tiszteletben tartása mint követelmény szerint nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, próbafülkében, mosdóban, illemhelyen, kórházi szobában és szociális intézmény lakóhelyiségében.

Mindezek alapján a Hatóság a Kötelezett által a szegedi áruházban üzemeltetett, munkavállalók ellenőrzésére szolgáló kamerák kapcsán az alábbi megállapításokat teszi azzal, hogy ugyanezen elvek alapján lehet üzemeltetni kamerákat valamennyi áruházban:

A Hatóság álláspontja szerint a mellékelt kameraképek közül a [...] és a [...] figyelő [...], [...] számú kamerák alkalmasak a munkavállalók egész napos megfigyelésével a munkahelyi viselkedésük befolyásolására. A Kötelezett által hivatkozott adatkezelési cél a kamerák más módon történő elhelyezésével is elérhető, például a kamera látószögének kifejezetten a megfigyelni kívánt vagyontárgyra irányításával.

A Hatóság álláspontja szerint a [...] figyelő [...] számú kamera esetében a megfigyelés szintén megvalósítható olyan módon, hogy a kamera csupán azt a területet figyelje meg, ahol az áru átadása, illetve átvétele ténylegesen megtörténik, a munkavállaló egész napos megfigyelése nélkül.

A [...] található [...] számú kamera vonatkozásában az adatkezelés nem alkalmas az Szvtv. 31. § (1) bekezdésében szereplő vagyonvédelmi célra, illetve arra a célra sem, amelyet a Kötelezett jogi képviselője nyilatkozott, mely szerint a Kötelezett nem a munkavállalókat figyeli meg, hanem a munkavégzésük során a Kötelezett vagyona ellen esetlegesen elkövetett cselekményeket vagy mulasztásokat. Ezen kamera esetében a Hatóság megállapítása szerint éppen a munkavállalók egész napos megfigyelése történik, anélkül, hogy bármilyen, a Kötelezett vagyona elleni cselekmény vagy mulasztás merülne fel. Ebből következően sérül a célhoz kötött adatkezelés elve, így ebben a helyiségben sem alkalmazható kamera.

A [...] helyiségben üzemelő [...], [...], számú, valamint a benzinkúti [...] helyiségben üzemelő [...] számú kamerával összefüggésben a pénztárak védelme érdekében a kamerák elhelyezése – a jelenlegitől eltérő módon – megvalósítható olyan módon, hogy azok látószöge kizárólag csak a pénztárakra irányuljon. A kamerák jelenlegi elhelyezése sérti a célhoz kötött adatkezelés elvét.

A Hatóság ezen kamerák kapcsán megállapítja, hogy a Kötelezett megsértette az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdése szerinti célhoz kötött adatkezelés és szükségesség elvét.

A Hatóság mindezek mellett megállapítja, hogy a Kötelezett a vizsgált időszakban az adatkezelés jogalapját nem megfelelően határozta meg, amikor az Mt. 11. § (1) bekezdését, az Szvtv. szabályait, valamint a munkavállalók által aláírt nyilatkozatokat jelölte meg, vagyis a vizsgált adatkezelés

megfelelő jogalap nélkül történt. A Hatóság a fentiekben részletesen kifejtette, hogy az adatkezelés jogalapja a munkáltatói jogos érdek, amelyre hivatkozáshoz minden esetben el kell végezni az érdekmérlegelés tesztet. A megfelelően elkészített tesztben kell ugyanis levezetni, hogy elengedhetetlenül szükséges-e a Kötelezett által végzett adatkezelés, és arányosan korlátozza-e munkavállalók személyes adatok védelméhez fűződő jogát, és amennyiben igen, milyen indokok alapján. A Kötelezett azzal, hogy megfelelő jogalap nélkül kezelte a munkavállalók személyes adatait, megsértette egyrészt az Infotv. 5. §-át, másrészt az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontját.

B) A megfelelő előzetes tájékoztatás követelménye

A Kötelezett jogi képviselője a vizsgálati eljárás során megküldte a Hatóság részére a Kötelezett által, a munkavállalók számára készített adatkezelési tájékoztatóját, mely a nyilatkozat szerint tartalmazza az összes olyan adatkezelésnek a leírását (adatkezelés célja, kezelt adatok köre, tárolási határidő stb.), amelynek érintettje lehet a Kötelezett munkavállalója. Ezt a tájékoztatót a Kötelezett minden munkavállalójával megismerteti, ennek tényéről nyilatkoztatja munkavállalóit, a munkavállalók által aláírt írásbeli nyilatkozatok pedig a munkavállalói személyi anyagok részévé válnak.

A tájékoztató szerint az adatkezelés célja a munkavállalók, vásárlók, látogatók életének, testi épségének, személyi szabadságának védelme, továbbá a munkáltató társaság anyagi javainak vagyónvédelme. A Hatóság megjegyzi, hogy ezzel ellentétben a Kötelezett jogi képviselője a tényállás tisztázása során azt nyilatkozta, hogy az elektronikus megfigyelőrendszer által közvetített élőképet, illetve rögzített felvételt felhasználják a munkavállalók Mt. 11. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzésére is. Ezen ellenőrzés során a Kötelezett azonban nem a munkavállalókat figyeli meg, hanem a munkavégzésük során a Kötelezett vagyona ellen esetlegesen elkövetett cselekményeket vagy mulasztásokat.

A tájékoztató szerint az adatkezelés jogalapját az Mt., Infotv. és Szvtv. teremti meg, míg a munkavállalói ellenőrzéssel összes összefüggésben a Kötelezett jogi képviselője ezen jogszabályok rendelkezései mellett a munkavállalók által aláírt nyilatkozatokra is hivatkozott.

A tájékoztató értelmében a kamerák alkalmazása oly módon történik, hogy *„a kamerák és azok elhelyezése, illetve látószöge az egyes létesítmények teljes területének közvetlen és rögzített megfigyelését lehetővé teszik az öltöző, próbafülke, mosdó, illemhelyek, orvosi szoba és ahhoz tartozó váró területeinek kivételével, amely területeken megfigyelőrendszert a munkáltató nem alkalmaz.”*

A tájékoztató az adathordozók tárolásának helyeként *„az erre a célra kialakított zárt helyet”* jelöli meg.

A tájékoztató alapján a rögzített felvételt csak az a személy- és vagyónvédelmi tevékenységet végző személy, illetve a Kötelezett azon munkavállalója jogosult megismerni, akinek ez a feladatköréből adódóan, kötelezettségei teljesítése érdekében szükséges. A Kötelezett jogi képviselője továbbá azt nyilatkozta, hogy a munkavállalók munkavégzésének ellenőrzése során az ellenőrzésre, azaz a felvételek megtekintésére elsődlegesen a diszpécser jogosult, továbbá az áruházi biztonsági vezető, a biztonsági igazgató, illetve munkaügyi vita esetén a humánerőforrás vezető és a jogász.

A tájékoztató akként fogalmaz, hogy a rögzített felvételek visszanezésére bíróság, hatóság, a jogát vagy jogos érdekét igazoló személy megkeresésére, – feltéve, hogy nem jár más személy

aránytalan jogsérelmével – továbbá az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazási céljának vélelmezett sérelme esetén kerülhet sor. A felvételek visszanezésére a felvétellel érintett személyen kívül kizárólag azon személyek jogosultak, akik a felvételek tartalmának megismerésére egyébként jogosultak.

Az adatkezelés időtartamáról a tájékoztató azt tartalmazza, hogy a rögzített felvétel felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított, pénzkezeléssel kapcsolatos felvételek esetében harminc nap, más felvételek esetében három munkanap elteltével megsemmisítésre, törlésre kerül.

Az érintetti jogok kapcsán a tájékoztató azt tartalmazza, hogy az, akinek jogát vagy jogos érdekét a felvétel rögzítése érinti, a felvétel rögzítésétől számított három munkanapon, illetve harminc napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy azt a kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. Továbbá a felvételek kezelésével kapcsolatban az érintett az adatkezelőnél írásban tiltakozást nyújthat be, melyet az adatkezelő tizenöt napon belül a szükséges intézkedések megtétele mellett válaszol meg. *„Az adatkezelő döntése ellen, illetve az érintett jogainak egyéb sérelme esetén bírósághoz (illetékes törvényszék) fordulhat, illetve a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál (cím: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/c.) bejelentéssel élhet.”*

A Hatóság tájékoztatóval kapcsolatos álláspontja az alábbi:

A munkáltató számára mind az Mt. 10. § (2) bekezdése¹² és 11. § (2) bekezdése¹³, mind az Infotv. 20. § (2) bekezdése előírja azt, hogy a munkavállalókat tájékoztatni kell az adatkezeléssel kapcsolatos körülményekről. Az Mt.-ben megfogalmazott általános tájékoztatási kötelezettséget az Infotv. tölti meg tartalommal, mely jogszabály meghatározza azon körülményeket, melyekről a munkáltatónak tájékoztatnia kell a munkavállalókat. A tájékoztatás formáját a törvények nem határozzák meg, azonban a Hatóság javasolja az írásbeli formát azon okból, hogy az – az elszámoltathatóság elvéből következően is – az adatkezelőnek, a munkáltatónak kell igazolnia az előzetes tájékoztatás megtörténtét.

A kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelések esetében az Infotv. és a Hatóság ajánlásaiban javasolt követelményrendszer szerint a munkavállalókat különösen az alábbi lényeges körülményekről kell tájékoztatni:

- az adatkezelés jogalapjáról,
- az egyes kamerák elhelyezéséről és a vonatkozásokban fennálló célról, az általuk megfigyelt területről, tárgyról, illetőleg arról, hogy az adott kamerával közvetlen vagy rögzített megfigyelést végez-e a munkáltató,
- az elektronikus megfigyelőrendszert üzemeltető (jogi vagy természetes) személy meghatározásáról,
- a felvétel tárolásának helyéről és időtartamáról,
- a felvételek tárolásával kapcsolatos adatbiztonsági intézkedésekről,
- az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, illetőleg arról, hogy a felvételeket mely személyek, szervek részére, milyen esetben továbbíthatja,

¹² Mt. 10. § (2) bekezdés: *„A munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről. [...]”*

¹³ Mt. 11. § (2) bekezdés: *„A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a technikai eszközöknek az alkalmazásáról, amelyek a munkavállaló ellenőrzésére szolgálnak.”*

- a felvételek visszánézésére vonatkozó szabályokról, illetőleg arról, hogy a felvételeket milyen célból használhatja fel a munkáltató,
- arról, hogy a munkavállalókat milyen jogok illetik meg az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggésben és milyen módon tudják gyakorolni a jogaikat,
- arról, hogy az információs önrendelkezési joguk megsértése esetén milyen jogérvényesítési eszközöket vehetnek igénybe.

Mindezek alapján a Hatóság megállapítja – függetlenül a tájékoztatóban írtak és a Kötelezett jogi képviselője által nyilatkozottak közötti ellentmondásoktól – az alábbiakat:

1. A Kötelezett azzal, hogy nem megfelelő jogalap alapján, vagyis jogalap nélkül kezelte a munkavállalók személyes adatait az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggésben, arról nem is adott megfelelő tájékoztatást.
2. A Kötelezett az adatkezelési tájékoztatójában nem nyújtott továbbá teljes körű tájékoztatást azzal, hogy nem jelölte meg külön-külön az egyes kamerák elhelyezését, azok célját, az általuk megfigyelt területet, illetőleg azt, hogy az adott kamerával közvetlen vagy rögzített megfigyelést végez-e a munkáltató. A Kötelezett csupán általánosságban jelölte meg, hogy a kamerarendszer alkalmazásának célja a munkavállalók, vásárlók, látogatók életének, testi épségének, személyi szabadságának védelme, továbbá a munkáltató társaság anyagi javainak vagyónvédelme. Ez az általános célmeghatározás azonban, összevetve a kamerák által megfigyelt területekkel nem elfogadható, mivel nem áll fenn életet, testi épséget, személyi szabadságot, anyagi javakat érintő közvetlen veszély Ezen kívül pedig a tájékoztató nem tartalmazza a Kötelezett jogi képviselője által nyilatkozott munkavállalók ellenőrzésére vonatkozó adatkezelési célt.
3. A tájékoztató nem tartalmazza továbbá, hogy milyen adatbiztonsági intézkedéseket tett a Kötelezett a felvételek tárolásával kapcsolatban. Az erről szóló tájékoztatás esetében nem fogadható el az, hogy szó szerint idézik az Infotv. 7. §-át. Az adatkezelőknek természetesen nem szükséges részletes felvilágosítást nyújtani az egyes adatbiztonsági intézkedésekről, hiszen ezzel veszélyeztethetik azok hatékonyságát, azonban törekedniük kell arra, hogy az érintettek megismerhessék azokat a főbb intézkedéseket és azok lényegét, amelyekkel az adatkezelők védik a személyes adataikat.
4. Az adatok megismerésére jogosult személyek köréről a tájékoztatás csupán annyit tartalmaz, hogy a felvételeket az a személy- és vagyónvédelmi tevékenységet végző személy, illetve a Kötelezett azon munkavállalója jogosult megismerni, akinek ez a feladatköréből adódóan, kötelezettségei teljesítése érdekében szükséges. Ez a megjelölés azonban túl általános, a munkavállalók ebből nem tudják meg, hogy a szervezeten belül pontosan, mely munkakört betöltő személy jogosult a felvételeket megismerni. Ezért a tájékoztatóban szükséges annak részletezése, hogy mely munkakört betöltő személy, milyen módon férhet hozzá a felvételekhez. Ez nem jelenti azonban a munkatársak név szerinti megjelölését, csupán a munkakör alapján kell azonosítani őket. Az adatkezelőknek biztosítani kell továbbá azt, hogy a felvételek visszánézésére kizárólag azok számára legyen lehetőség, akik a felvételek megtekintése alapján a szervezeten belül döntéshozatali jogkörrel, illetve az Szvtv.-ben meghatározott személy- és vagyónvédelmi szakképesítéssel rendelkeznek. Erre vonatkozóan meg kell alkotni azokat az alapvető szabályokat, hogy ezen személyek, milyen célból és milyen időközönként nézhetik vissza a felvételeket. A Hatóság álláspontja szerint ennek megfelelő szabályozására sem került sor a vizsgált adatkezelés során, illetve arról nem adtak tájékoztatást az érintettek részére.
5. A tájékoztató az érintetti jogok közül csupán az Infotv. szerinti tiltakozáshoz való jogot, illetve az Szvtv. 31. § (6) bekezdése szerinti jogot tartalmazza, mely szerint az, akinek jogát vagy jogos érdekét a felvétel rögzítése érinti, a felvétel rögzítésétől számított három

munkanapon, illetve harminc napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy azt a kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. Ezek mellett szükséges valamennyi, az Infotv. 14. §-ában meghatározott érintetti jogot megjelölni a tájékoztatóban. Ki kell térni továbbá arra, hogy milyen elérhetőségen keresztül tudja a személy a kérelmét benyújtani, az adatkezelő mennyi időn belül tesz eleget az érintetti kérelemnek.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett az áruházaiban a fenti adatkezelési körülményekről nem megfelelően tájékoztatta a munkavállalókat, megsértette az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdését.

V.3. Az adatkezelés bejelentése az adatvédelmi nyilvántartásba

Az Infotv. 65. § (1) bekezdése alapján az adatkezelő személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében a Hatóság adatvédelmi nyilvántartást vezet. Az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontja szerint nem vezet adatvédelmi nyilvántartást a Hatóság arról az adatkezelésről, amely az adatkezelővel munkaviszonyban álló személyek adataira vonatkozik. A kamerarendszerrel összefüggő adatkezelések esetében tekintettel kell lenni azonban arra, hogy az adott helyiségben kik tartózkodhatnak, hiszen bizonyos helyiségek esetében a megfigyelték nem csak munkavállalók lehetnek, hanem más, az elektronikus vagyonvédelmi rendszer által megfigyelt területen tartózkodó személyek is (így például ügyfelek, látogatók). Amennyiben a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer érintetti köre túlmutat az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontján, azaz nem csak a munkavállalók kerülhetnek a kamerák látókörébe, akkor az adatkezelést be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba. Ellenkező esetben az adatkezelés a kivételszabály alá esik, és ennek megfelelően bejelentési kötelezettség sem terheli a munkáltatót.

A Kötelezett esetében a megfigyelték nem csak munkavállalók, hanem más harmadik személyek, vásárlók, ebből következően az adatkezelést be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba. Tekintettel arra, hogy a Kötelezett eleget tett bejelentési kötelezettségének 2014. március 13. napján, a Hatóság ezzel kapcsolatban nem állapít meg jogsértést.

V.4. Az érintett tájékoztatáshoz való jogának vizsgálata

A panaszos 2016. szeptember 29. napján kért tájékoztatást személyes adatainak kezeléséről szegedi munkáltatójától és kérte az áruház [...] szobájában üzemelő kamerája 2016. szeptember 10. napján készített felvételének külső adathordozóra való archiválását, a felvétel zárolását, valamint megtekintését.

A panaszos a Hatóság honlapján elérhető formanyomtatvány¹⁴ alapján Infotv. 15. § (1) bekezdésére hivatkozva kért tájékoztatást a Kötelezett által kezelt személyes adatairól, így azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, személyes adatai továbbítása esetén az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről, az esetleges adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről.

A panaszos ezen belül továbbá kérte a 2016. szeptember 10. napján, a [...] szobáról készült képfelvétel külső adathordozóra történő archiválását, a felvétel zárolását, valamint megtekintését, tekintettel arra, hogy a felvételen ő is szerepel.

¹⁴ A formanyomtatvány az alábbi linkről érhető el: <http://naih.hu/panaszuegyintezes-rendje.html>

Ezen kérelmére azonban a panaszos 2016. december 6. napjáig nem kapott választ.

A tájékoztatás elmulasztásának indokaként a Kötelezett jogi képviselője azt nyilatkozta, hogy a panaszos több éven keresztül az úgynevezett [...] [...] állt a Kötelezettel munkaviszonyban, így munkaköréből adódóan teljes mértékben ismerte és tudta, hogy mely adatokat kezel vele kapcsolatban a munkáltatója, különösen a [...] vonatkozóan. Tisztában volt továbbá az ebben a szobában elhelyezett kamera állásával, magával a ténnyel, hogy ott kamera működik, valamint az elhelyezés célja és jogalapja is ismert volt számára. Vagyis munkaköréből fakadóan tudomással bírt arról, hogy a kamerafelvétel a [...] annak ellenőrzésére szolgál, hogy a [...] minden esetben betartják a jogszabályi és belső szabályokban foglalt előírásokat. Ezen túlmenően az Adatvédelmi szabályzatból is ismernie kellett az adatkezelési körülményeket.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszos által kért felvétel kimásolása és zárolása megtörtént, a panaszos erről szóbeli tájékoztatást kapott. A kimásolt felvétel az Adatvédelmi szabályzatban foglaltaknak megfelelően elzártan rendelkezésre állt, tekintettel arra, hogy a panaszos a megtekintés lehetőségével nem élt a Kötelezett jogi képviselője válaszlevelének keltéig, 2017. március 3. napjáig, illetve esetleges további jogkövetkezményeket helyezett kilátásba, amelynek során a felvétel megtekintése szükséges lehet.

Írásbeli választ a munkáltató által kezelt személyes adatokról 2016. december 6. napján kapott a panaszos, elektronikus levélben.

A Kötelezett válaszelevele az alábbiakat tartalmazza:

„[...]”

Az Auchan Magyarország Kft. a vele munkaviszonyban álló munkatársak alábbi adatait kezeli:

- *Az ún. Piramis rendszerben a munkavállalóval, illetve a munkaszerződéssel kapcsolatos adatokat – azon tájékoztatás alapján, amelyet a munkavállaló adott meg. Ezen adatlapot jelen levelemhez mellékelem.*
- *Amennyiben Bizalomkártyával rendelkezik, a regisztráláskor megadott adatait.*

Az adatkezelés jogalapja a munkaviszony, illetve a Bizalomkártya esetében az igénylés, illetve az azon szereplő nyilatkozatok aláírása.

Az adatkezelő az Auchan Magyarország Kft., adatait nem továbbítjuk.

Őn a munkaviszonyon alapuló adatkezelésről, annak céljáról az írásbeli tájékoztatást megkaptam.

Önt ez alapján sérelem nem érte, ezért sérelemdíjra vonatkozó igényét nem fogadjuk el.

„[...]”

A Hatóság ezen tájékoztatással kapcsolatos álláspontja a következő:

Az Infotv. a tájékoztatáshoz való jogot az érintetti jogok között szabályozza. Az Infotv. 14. § a) pontja értelmében az érintett tájékoztatást kérhet a személyes adatai kezeléséről, míg az ezzel összefüggő adatkezelői kötelezettségeket az Infotv. 15-16. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatával összhangban az információs önrendelkezési jog alapvető lényege az, hogy „mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát.” Az érintett saját személyes adatainak követhetősége és ellenőrizhetősége csak úgy valósulhat meg, ha az érintett az adatkezelést teljességében, az adatkezelő által rögzített formájában ténylegesen megismerheti. Az Alkotmánybíróság

értelmezésében tehát az információs önrendelkezési jog mint alkotmányos alapjog, a személyes adatok szélesebb körű megismerhetőségét teszi lehetővé az érintett számára.

A Hatóság álláspontja szerint mind az Alkotmánybíróság gyakorlata, mind az uniós jogi rendelkezések¹⁵ azt mutatják, hogy az érintetteknek a személyes adataik megismerésére vonatkozó joguk egy széleskörű jogosítvány, amely kiterjed valamennyi, az adatkezelő által kezelt adat megismerésére.

A jogalkotó a tájékoztatáshoz való jog részletszabályait alapvetően az Infotv. 15. §-ában határozta meg. Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján tehát az adatkezelőnek tájékoztatnia kell az érintettet a vele összefüggésben kezelt személyes adatokról, valamint az adatkezelés összes körülményéről.

A személyes adatokról történő tájékoztatás módjával kapcsolatban az alapvető adatkezelői kötelezettségeket az Infotv. 15. § (4) bekezdése részletezi: *„Az adatkezelő köteles a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 25 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadni a tájékoztatást.”*

Az Infotv. nem tartalmaz arra vonatkozó jogot, hogy az érintett megválaszthassa „a tájékoztatás formáját”, az Infotv. 15. § (4) bekezdésében szereplő „közérthetőség” elsődlegesen az adatkezelővel szemben fennálló kötelezettség és másodsorban az érintettet megillető jogosultság. Alapvetően az adatkezelőt terheli az, hogy a tájékoztatása közérthető legyen, míg ha az érintett a kapott tájékoztatás alapján úgy ítéli meg, hogy az nem minősül közérthetőnek, akkor újabb, a közérthetőség követelményét teljesítő tájékoztatást kérhet az adatkezelőtől.

Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján: *„Az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.”*

A Hatóság álláspontja szerint továbbá, bár az Infotv. 15. § (1) bekezdése kifejezetten nem tartalmazza, hogy az érintetteket tájékoztatni kellene az adatkezeléssel összefüggésben őket megillető jogokról és jogorvoslati lehetőségekről – szintén az információs önrendelkezési jog tartalmából adódóan –, ezzel válik teljessé az érintetteknek nyújtott tájékoztatás, hiszen a tájékoztatás tartalmának megismerését követően tudják adott esetben ezen további jogosítványaikat érvényesíteni.

Az adatkezelés céljáról adott tájékoztatás áttekintése során kiemelkedő jelentőséggel bír a célhoz kötött adatkezelés elve érvényesülésének vizsgálata. A célhoz kötöttség elvének vizsgálata során a Hatóság követendőnek tartja az Alkotmánybíróság 15/1991. (IV.13.) határozatában foglaltakat, amely szerint: *„az információs önrendelkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfontosabb*

¹⁵ A tájékoztatáshoz való jog Infotv.-beli szabályainak értelmezése során segítséget nyújt az Infotv. alapjául szolgáló uniós jogszabály, az Adatvédelmi Irányelv is. Az Adatvédelmi Irányelv 12. cikke „adathozzáféréshez való jogként” („right of access”) ismeri az Infotv. 14. § a) pontjában szereplő érintetti jogot. Az Irányelv 12. cikk a) pontja alapján az érintett számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy megerősítést kapjon arról, hogy rá vonatkozóan adatok kezelése folyamatban van-e, illetve azt is, hogy érthető formában értesítést kapjon az adatkezelés alatt álló adatokról és azok forrásával kapcsolatos minden rendelkezésre álló információról. Ennek alapján az adatkezelőnek minden, az érintettel kapcsolatban rendelkezésre álló személyes adatról, közérthető formában tájékoztatni kell az érintettet. Vagyis az adatokhoz történő hozzáférés kiterjed az adatkezelő által az érintettel összefüggésben kezelt személyes adatok teljes körű megismerésére is.

garanciája a célhoz kötöttség. Ez azt jelenti, hogy személyes adatot kezelni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak. Az adatkezelés célját úgy kell az érintettel közölni, hogy az megítélhesse az adatkezelés hatását a jogaira nézve, és megalapozottan dönthessen az adat kiadásáról, továbbá, hogy a céltól eltérő felhasználás esetén élhessen a jogaival. Ugyanezért az adatkezelés céljának megváltozásáról is értesíteni kell az érintettet. Az érintett beleegyezése nélkül az új célú kezelés csak akkor jogszerű, ha azt meghatározott adatra és kezelőre nézve törvény kifejezetten megengedi.”

A Hatóság álláspontja szerint, amikor több adatkezelési cél is fennáll, és az egyes célokhoz más és más adatkört használ az adatkezelő, valamennyi adatkezelési célra vonatkozóan külön-külön kell megadni az adatkezelési tájékoztatást. Az érintett akkor tudja ugyanis felmérni azt, hogy az adatkezelések milyen hatással járnak a magánszférájára, ha célonként megjelenítve látja az egyes adatkezelések körülményeit. Emellett ezáltal biztosítja az adatkezelő az adatalany számára annak lehetőségét, hogy ellenőrizze az Infotv. 4. § (2) bekezdésében rögzített alapelv, a szükségesség alapelveinek teljesülését: valóban az elengedhetetlenül szükséges adatokat kezeli-e az adatkezelő, illetve a célok megvalósulásához szükséges mértékűek-e az adatkezelések.

Az Infotv. 16. § (1) bekezdése értelmében „az érintett tájékoztatását az adatkezelő csak a 9. § (1) bekezdésében¹⁶, valamint a 19. §-ban¹⁷ meghatározott esetekben tagadhatja meg.”

A Kötelezett 2016. december 6. napján kelt levele alapján kétféle célból kezelhette a panaszos személyes adatait. Egyrészt a munkaviszonyával összefüggésben, másrészt egy ügynevezett Bizalomkártyára történő regisztrációval összefüggésben.

A munkaviszonnyal kapcsolatos adatkezelés tekintetében a tájékoztatást a Kötelezett a fent idézett elektronikus levélben foglaltak mellett kitöltetlen adatlappal valósította meg. Ezen adatlap nem tartalmazza a panaszos azon személyes adatait, amelyeket a Kötelezett ténylegesen kezel, hanem csupán kitöltetlen formanyomtatvány. Ezen üres formanyomtatvány azonban nem alkalmas arra, hogy tájékoztatást nyújtson a panaszosnak arról, hogy a Kötelezett pontosan mely, rá vonatkozó személyes adatait kezeli. Az Infotv. 14. § a) pontja szerinti tájékoztatáshoz való jognak a lényege az, hogy az érintett személy arról kapjon tájékoztatást, hogy róla, személyesen milyen személyes adatokat kezel az adatkezelő, nem pedig az, hogy arról informálódjon, milyen adatokat kezelhet az adatkezelő bármely munkavállalóról. Kitöltetlen adatlapokból az adatalany nem tudja megítélni azt, hogy egy adatkezelés mennyiben érinti a magánszféráját.

¹⁶ Infotv. 9. § (1) bekezdés: „Ha törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusának rendelkezése alapján az adatkezelő személyes adatot akként vesz át, hogy az adattovábbító adatkezelő az adattovábbítással egyidejűleg jelzi a személyes adat

a) kezelésének lehetséges célját,
b) kezelésének lehetséges időtartamát,
c) továbbításának lehetséges címzettjeit,
d) érintettje e törvényben biztosított jogainak korlátozását, vagy
e) kezelésének egyéb korlátozását

(a továbbiakban együtt: adatkezelési korlátozás), a személyes adatokat átvevő adatkezelő (a továbbiakban: adatátvevő) a személyes adatot az adatkezelési korlátozásnak megfelelő terjedelemben és módon kezeli, az érintett jogait az adatkezelési korlátozásnak megfelelően biztosítja.”

¹⁷ Infotv. 19. §: „Az érintettnek a 14–18. §-ban meghatározott jogait törvény korlátozhatja az állam külső és belső biztonsága, így a honvédelem, a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, a büntetés-végrehajtás biztonsága érdekében, továbbá állami vagy önkormányzati gazdasági vagy pénzügyi érdekből, az Európai Unió jelentős gazdasági vagy pénzügyi érdekből, valamint a foglalkozások gyakorlásával összefüggő fegyelmi és etikai vétségek, a munkajogi és munkavédelmi kötelezettségszegések megelőzése és feltárása céljából – beleértve minden esetben az ellenőrzést és a felügyeletet is –, továbbá az érintett vagy mások jogainak védelme érdekében.”

Ezen túlmenően az a hivatkozás, hogy a panaszos munkaköréből adódóan teljes mértékben ismerte és tudta, hogy mely adatokat kezel vele kapcsolatban a munkáltatója, nem minősül az Infotv. 16. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztatásmegtagadási oknak, így ebből következően sem kapott a panaszos tájékoztatást személyes adatainak kezeléséről.

A Hatóság álláspontja szerint továbbá, amennyiben valamely célból nem kezel személyes adatot az adatkezelő, bár bizonyos feltétel megvalósulása esetén lehetősége lenne rá, arról nem kell tájékoztatást nyújtani. Vagyis jelen ügyben, amennyiben a panaszos nem rendelkezik az úgynevezett Bizalomkártyával, ahhoz kapcsolódóan nem végzett regisztrációt, úgy arról nem kell tájékoztatást nyújtani mint feltételes adatkezelésről.

Mindezek alapján, mivel a Kötelezett, illetve szegedi áruháza nem nyújtott tájékoztatást a panaszos részére személyes adatainak kezeléséről, megsértette az Infotv. 15. § (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségét.

A felvétel lementésével, zárolásával, illetve a felvétel megtekintésének biztosításával kapcsolatban a Hatóság megállapítást nem tesz tekintettel arra, hogy a Kötelezett jogi képviselőjének válaszelevele szerint a panaszos ezen kérésének eleget tett a Kötelezett.

VI. Alkalmazott szankció és indokolása

1. A Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban az Infotv. 61. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította az elektronikus megfigyelőrendszerrel együtt járó személyes adatok jogellenes kezelésének tényét és az Infotv. 61. § (1) bekezdésének d) pontja alapján megtiltotta ezen jogellenes adatkezelést, továbbá elrendelte, hogy tegye jogszerűvé adatkezelését, és nyújtson megfelelő előzetes tájékoztatást az érintettek számára.

A Hatóság megállapította továbbá, hogy a Kötelezett nem nyújtott megfelelő adatkezelési tájékoztatást a panaszos részére, ezért az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja alapján a Hatóság elrendelte, hogy a Kötelezett nyújtson minden adatkezelési körülményre kiterjedő tájékoztatást a panaszos részére.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól húszmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés esetén. A bírság kiszabására való jogosultság vonatkozásában tekintettel kell lenni egy kúriai döntésre, mely alapján a Hatóságnak vizsgálnia kell, hogy a Kötelezett a Kkv. tv. rendelkezései alapján kis- és középvállalkozásnak minősül-e, és korábban adatvédelmi szabályszegés miatt elmarasztalta-e már a Hatóság.

A Kkv. tv. 4. §-a szerint, ha egy vállalkozás foglalkoztatottainak száma 250 fő vagy annál több, akkor nagyvállalkozásnak minősül.

Ha a vállalkozás a foglalkoztatotti létszáma alapján kkv.-nak minősülne, de 50 millió eurót vagy ennek megfelelő forintösszeget meghaladó az éves nettó árbevétele vagy 43 millió eurót vagy ennek megfelelő forintösszeget meghaladó a mérlegfőösszege, akkor már nagyvállalkozásnak minősül.

A Kötelezett 2016. április 1. napjától 2017. március 31. napjáig terjedő üzleti évről szóló éves beszámolója szerint a Kötelezett nem minősül kis- és középvállalkozásnak (az árbevétel 293.604 millió Ft). Ezen túlmenően maga a Kötelezett jogi képviselője is azt nyilatkozta a Hatóság

felhívására, hogy nem minősül kis- vagy középvállalkozásnak, valamint nyilatkozata szerint 2017 decemberében az aktív munkavállalók száma 6.535 fő volt.

Mindezek alapján a Hatóság jogosult az ügyben bírság kiszabására.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét, és azok alapján szükségesnek tartotta bírság kiszabását.

A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg, amelynek során a következőket vette figyelembe:

- A jogellenes gyakorlat személyek széles körét érinti, egyrészt a Kötelezett foglalkoztatottait – 6.535 főt – tekintettel arra, hogy a Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint a Kötelezett Adatvédelmi szabályzata valamennyi áruházra alkalmazandó, és a gyakorlatban is e szabályzat szerint történik az adatkezelés. Másrészt az érintetti körbe tartozik a szám szerint meg nem határozható vásárlói kör is.
- A Kötelezett az Infotv. több alapvető rendelkezését is megsértette, így a célhoz kötött adatkezelés és szükségesség elvét, a megfelelő előzetes tájékoztatás követelményét, továbbá a megfelelő jogalap követelményét, illetve a tájékoztatáshoz való jogot mint érintetti jogot. A Hatóság súlyos jogsértésnek értékelte a nem megfelelő előzetes tájékoztatást az adatalanyok részére, akik így nem rendelkeztek megfelelő információval arra vonatkozóan, hogyan kezeli személyes adataikat az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggésben a Kötelezett. A Hatóság szintén súlyos jogsértésnek értékelte, hogy a Kötelezett a szegedi áruházban a célhoz kötött adatkezelés elvével ellentétesen üzemeltet kamerákat, továbbá a panaszos részére elmaradó adatkezelési tájékoztatás mint érintetti jog teljesítésének hiányát.
- A Hatóság továbbá a bírság összegének meghatározásakor tekintettel volt a Kötelezett gazdasági helyzetére és a piacon betöltött jelentős szerepére.
- Az adatvédelmi bírság kiszabásának célja volt egyrészt a Kötelezett szankcionálása a jogsértő adatkezelési tevékenységei miatt, másrészt a Kötelezett újabb jogsértéstől való visszatartása. A Hatóság a kiszabott bírságösszeg meghatározásakor figyelemmel volt továbbá a bírsággal elérni kívánt generálpreeventív célra is, mellyel a jogos érdeken alapuló adatkezelést a sikeres érdekmérlegelés elvégzésével valamennyi piaci szereplő által a jogszerűség irányába kívánja elmozdítani. Ezek a célok pedig csak olyan mértékű bírsággal valósíthatók meg, amely a jogsértést megvalósító adatkezelőnek arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz, s olyan összegű, amely a Kötelezettet és más adatkezelőt hasonló magatartástól visszatart.

A Kötelezett 2016. április 1. napjától 2017. március 31. napjáig terjedő üzleti évről szóló éves beszámolója alapján	2014. év	2015. év	2016. év
Nettó árbevétel	277.437 millió Ft	282.017 millió Ft	293.604 millió Ft

A Hatóság mindezek mellett enyhítő körülményként értékelte, hogy a Kötelezett 2016 októberében megkezdte teljes adatkezelési rendszerének felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az mindenben megfeleljen az Infotv. előírásainak. Továbbá, bár a Kötelezettet sem az adatvédelmi törvény, sem más ágazati jogszabály nem kötelezi adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat elkészítésére, megkezdte belső adatkezelési folyamatainak nyilvántartása és az érintettek

jogainak biztosítása céljából az adatkezelési és adatbiztonsági folyamatainak és a több éve bevezetett Adatvédelmi szabályzatának felülvizsgálatát és átdolgozását.

VII. Eljárási szabályok

Az Ákr. 143. § (1) bekezdése értelmében e törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni. Az Ákr. hivatkozott rendelkezésére tekintettel jelen eljárás során a Hatóság a Ket. rendelkezéseit alkalmazta. A határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Törvényszék illetékessége a Kp. 12. § (2) bekezdésének a) pontján és a Kp. 13. § (11) bekezdésén alapul. A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén és a 124. § (5) bekezdésén alapul.

A közigazgatási per illetékének mértékét az Itv. 44/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni az MNB rendelet 28. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet.

A késedelmi pótlékfizetési kötelezettségről szóló tájékoztatás a Ket. 132. § (1) bekezdés a) pontján, míg a késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatás a Ket. 132. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az Áht. 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint *„Törvény eltérő rendelkezése hiányában - a bíróság, ügyészség által kiszabott eljárási bírság és rendbíróság kivételével - a jogerősen, illetve véglegesen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen vagy véglegesen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és azt az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 134. §-ában foglaltak szerint, vagy ha az nem az Ákr. hatálya alá tartozó eljárásban került megállapításra, akkor adók módjára kell behajtani.”*

Az Ákr. 143. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a 2018. január 1-jét követően elrendelt végrehatásra is az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Ákr. hivatkozott rendelkezésére tekintettel, annak 134. § (1) bekezdése szerint *„a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság foganatosítja.”*

Az Ákr. 135. §-a alapján, *„ha a Kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára a jogosultnak a törvényes kamatnak megfelelő mértékű késedelmi pótlékot fizet”.*

Jelen határozat nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor, és nem tanúsítja az eljárás során megküldött szabályzatok teljes körű megfelelőségét sem.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott ügyintézési határideje 208 nappal került túllépésre, melynek oka a pontos tényállás felderítésének nehézségei voltak.

A Ket. 69. § (2) bekezdése alapján „az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A hatóság a kérelemnek – a körülmények körütekintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.”

A Hatóság a határozatának a saját honlapján történő nyilvánosságra hozatalát az érintettek nagy számára, a jogsértés súlyára, valamint a generális prevencióra tekintettel az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján rendelte el, a közzététel során a Kötelezett kérelmének helyt adott, azonban figyelemmel arra, hogy a nyilvánosnak minősülő, illetve a már nyilvánosságra hozott információk kivételével az üzleti titkok kitakarásra kerülnek.

A közigazgatási szerv törvénysértést megállapító határozata közérdekű adat, és ebben az esetben a határozat nyilvánosságra hozatalára a Kötelezettek azonosító adataival kerül sor.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2018. január „ ”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár